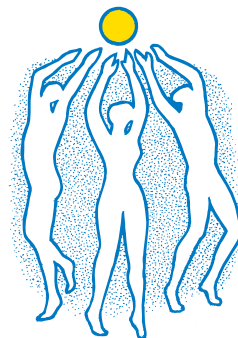

Idrottsarvet

Nr 76 - Årgång 39 - 2024

ÖREBRO LÄNS IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP

Styrelsen inom ÖLIS

Ordförande

Jan Andersson
janolf.andersson@telia.com
Tel 076-677 76 01

Vice ordförande

Thomas Eklund
thomas eklund@rfsisu.se

Sekreterare

Kerstin Pedro
kerstin.m.pedro@gmail.com

Kassör

Björn Reineborg
reineborg@gmail.com

Ledamöter

Sten Berglund
stenberglund44@gmail.com

Bo Ericson
bo.sten.ericson@telia.com

Kjell Sunesson
kjell.r.sunesson@gmail.com

Anki Olsson (adjungerad)
anki.rahmberg@hotmail.com

Aktivitetsutskottet

Björn Reineborg, samordnare, Bo Ericson, Kerstin Pedro och Anki Rahmberg-Olsson.

Digitala Idrottsmuseet

Sven Göran Gustafson, samordnare, Nils-Yngve Almqvist, Bo Astvald, Anders Edh, Sten Berglund, Kenneth Johansson, Hans-Ove Nyqvist och Lars Segelberg.

IT/Hemsidesamordnare

Thomas Eklund

Kvinnliga utskottet

Laila Sunesson, samordnare, Jane Karlsson och Elisabeth Styhr.

Marknadsutskottet

Bo Ericson, samordnare, Sten Berglund, Thomas Eklund, Petter Grundel och Björn Reineborg.

Museiutskottet

Thomas Eklund, samordnare, Sten Berglund, Gunnar Hagsten, Claes Pedro, Lars Segelberg och Kjell Sunesson.

Kansliutskottet

Sten Berglund, samordnare, Bo Ericson, Anki Olsson, Björn Reineborg och Lars Segelberg.

Programråd

Thomas Eklund, samordnare, Björn Reineborg och Kjell Sunesson.

Tidningsredaktion

Tidningsredaktion: Håkan Bågenvik och Thomas Eklund, redaktörer, Berndt Larsson, bilder.
Layout: Karin Lidner

Wall of Fame

Kjell Sunesson-ÖLIS, samordnare, Sven Göran Gustafson-ÖLIS, Annica Lundsrom-RF/SISU, Charlotta Stenheim-RF/SISU, Henrik Brändh-Media, Håkan Bågenvik-Media/ÖLIS, Mats Dahlberg-Media, Bernt Larsson-Media.

Samarbetspartners

Buss & Trafik
Elprofilen
Gustavsvik
ICA Parken
Industrihandel i Örebro

laget.se
Länsförsäkringar
Mäklarhuset
Prinfo Welins
Puts och Tegel i Örebro AB

RF-SISU Örebro län
Röhnisch Sportswear AB
Ullmax
Örebro Hockey
Örebro Sportklubb

Omslagsbilden

Läs historien i Idrottsarvet om hur racinglegendaren Ronnie Peterson blev bräddad när Nerikes Allehanda skulle utse årets idrottsprestation 1971. Bild Bernt Larsson.

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Järntorgsgatan 3, 703 61 Örebro.
Swish 123 232 67 59

Hemsida: www.olis.nu
E-post: idrottshistoriska@telia.com
Bankgiro: 5495-3039.
Organisationsnummer: 875001-4972

Ledaren

Guldklocka utan "rätt" ägare....

Idag kan Idrottsarvet berätta varför superstjärnan och F1-legendaren Ronnie Peterson aldrig fick Nerikes Allehandas Guldklocka under sin framgångsrika karriär.

Ronnie, som hade en popstjärnans status under 1970-talet, var mer eller mindre given vinnare efter sitt framgångsrika år som VM-tvåa i motorsportens tungviktsklass Formel 1 år 1971.

Segerintervjun var gjord, sidan var klar - men priset gick till örebroaren Rolf Nilsson, värdig världsmästare i militär femkamp som avgjordes på hemmaplan

Merparten i juryn, sex äldre idrottsledare, tyckte inte att en VM-tvåa i den tuffa och globala Formel 1 cirkusen var bättre än en världsmästare i en nästan okänd idrottsgren.

Rickard Persson, under många år en kollega på Nerikes Allehandas sportredaktion, men numera sportjournalist på Dagens Nyheter i Stockholm, berättade historien i den stora rikstidningen för ett år sedan.

I en intervju med Hans Jonson, dåvarande och mångårig sportchef på Nerikes Allehanda, medger Hans att han fortfarande, drygt 50 år senare kan känna en sorg över att Ronnie Peterson, länets mest kände idrottsman globalt, aldrig fick tidningens Guldklocka.

Idag sitter de kunniga medarbetarna på sportredaktionen i juryn tillsammans med chefredaktören. Och resultatet presenteras först på julafton.

Men under flera av mina år på Nerikes Allehanda envisades tidningsledningen med att nyheten skulle finnas i tidningen morgonen efter jurymötet - trots fadäsen med Ronnie. Och trots en jury där majoriteten var idrottsledare med begränsat intresse och kunskap om många idrotter.

Tack och lov är det andra tider sedan länge. Till slut lyssnade de styrande på oss som dagligen jobbade med sport på tidningen och som år efter år ifrågasatte varför segerintervjun skulle skrivas före jurymötet ...

Men det är svårt att jämföra idrotter, utövare och framgångar, det ska medges.

Jag sitter själv med i juryn för Örebro läns Idrottshistoriska Sällsksaps "Wall of Fame". Vi jobbar just nu med att ta fram fyra nya stjärnor "till väggen" inför föreningens 40-årsjubileum nästa år. Och det är en grannlaga uppgift.

Men jag tror inte vi hade missat en så framgångsrik världsstjärna som Ronnie i en så global sport. Till saken hör att Nerikes Allehandas tre representanter i juryn 1971 inte gjorde det heller.

Men tidningen innehåller också en artikel om välkände/ökände Olle Möller samt artiklar från de många träffarna i ÖLIS regi.

Trevlig lässtund.

Håkan Bågenvik

Fotnot:

Den galna historien varför Ronnie Peterson aldrig fick Guldklockan har även tidigare berättats i Nerikes Allehanda.

ÖLIS tidning nr 76

Tryck: Princo Welins

Tidningsredaktion: Håkan Bågenvik och Thomas Eklund, redaktörer, Bernt Larsson, bilder.

Layout: Karin Lidner

Bräddad av en militär femkampare

- därför fick racinglegendaren Ronnie aldrig Nerikes Allehandas guldklocka

1971 var året då Ronnie Peterson slog igenom som världsstjärna med sin andraplats i formel 1-VM - men i sin hemstad Örebro blev han inte profet.

Det här är historien om hur racinglegendaren blev bräddad när Nerikes Allehanda skulle utse årets idrottsprestation. Segerintervjun var gjord, sidan var klar – men priset gick till en militär femkampare.

December är tiden då bragdguldet delas ut, Jeringpristagare diskuteras och årsbäсталistor görs. På flera tidningar utses årets bästa idrottare.

I Örebro har Nerikes Allehanda sedan 1935 delat ut ett pris för "årets främsta och mest populära idrottsprestation i Örebro län": Guldklockan.

Bland pristagarna märks legendarer som Agneta Andersson (kanot), Orvar Bergmark (fotboll och bandy), Bengt-Åke Gustafsson (hockey), liksom förre formel 1-föraren Marcus Ericsson. Men inte Ronnie Peterson, som hade rockstjärnestatus på 70-talet tillsammans med namn som Niki Lauda och James Hunt.

– Än i dag känns det väldigt konstigt, och lite sorgligt faktiskt, säger Hans Jonson, tidigare sportchef på Nerikes Allehanda och i händelsernas centrum den där decemberdagen för 50 år sedan.

Ett enkelt val ...

Valet av tidningens guldklockevinnare ansågs vara ovanligt enkelt 1971.

Ronnie Peterson hade kommit tvåa i formel 1-VM efter suveräne Jackie Stewart och nådde pallplats fem gånger. Den 27-årige svensken vann även EM-guld i formel 2.

Hans Jonson berättar om dagen för jurymötet:

– Inför mötet på kvällen var vi helt övertygade om att Ronnie skulle få klockan, som en världsstjärna och VM-tvåa i en så stor sport. Ronnie var i Argentina och på grund av tidsskillnaden behövde vi förbereda en intervju. Jag fick tag i honom i Buenos Aires några timmar innan jurymötet och sa till honom, att vad jag begriper kommer du att

få guldklockan. Det blev ett långt samtal, han har aldrig varit så glad och trevlig att prata med, normalt var han inte den mest öppna personen.

– Jag skrev ut intervjun och vi gjorde klart en helsida i tidningen innan jag gick i väg på mötet.

En oväntad vändning

Men mötet tog en oväntad vändning. Kampen kom att stå mellan Ronnie Peterson och Rolf Nilsson, som under året vunnit VM-guld i militär femkamp.

– Om jag minns rätt blev det 5-4 till Rolfs fördel. Vi var tre journalister från Nerikes Allehanda som alla röstade på Ronnie. Men i juryn var det också sex män från olika idrotter och valet föll till slut på Nilsson. Deras motivering var att Ronnie bara hade kommit tvåa medan Rolf Nilsson vunnit VM-guld. Jag skrattar åt det när jag tänker på det nu. De ansåg nog inte att formel 1 var en riktig sport.

– Rolf var en atlet, verkligen. En jätteduktig idrottsman. Men han var okänd till och med i Örebro, och det är klart att prestationerna inte går att jämföra, det är en väldigt liten idrott, säger Hans Jonson.

Allt måste rivas upp

– De andra i juryn gick på Frimurarelogen och åt en trerätters middag, själv fick jag återvända till redaktionen med beskedet att allt måste rivas upp. Jag fick förstås ringa Rolf Nilsson för en intervju. Men jag anade redan då att det här skulle det bli ett jävla liv om.

Det var aldrig så lätt att intervjua Ronnie och efter det här var det svårt att få intervjuer med honom.

Hans Jonson slogs av att Ronnie Peterson lät så glad när han fick en vink om att han troligen skulle få utmärkelsen.

– Jag blev förvånad att det betydde så mycket att han skulle få vårt pris. Det är väl så att han även om man är en världsstjärna så är det viktigt att bli erkänd också på hemmaplan.

Ettan och tvåan i Formel 1 VM 1978, italienaren Mario Andretti och Ronnie Peterson, båda i Lotusstallet, tillsammans med Ronnies efterträdare i F 1, Stefan "Lill-Lövis" Johansson. Men Andretti var stallets försteförare, Ronnie andre man. Det stod klart i kontraktet. Hamnade båda i topp på loppet skulle Andretti vinna. Och han vann VM det året, Ronnie blev tvåa postumt.

Reaktionerna lät inte vänta sig.

– Dagen efter ringde Ronnies pappa Bengt och sa upp tidningen. De stora motortidningarna idiotförklarade oss. ”Vad har Ronnie gjort för ont i sin egen hemstad?” undrade en kvällstidning.

Mer av en riktig sport ...

Rolf Nilsson hade samma år vunnit VM i militär femkamp, som avgjordes i just Örebro.

Militär femkamp skapades som en variant till modern femkamp, utan ridning. Grenarna är skytte, hinderlöpning, hindersimning, kast med handgranat och terränglöpning. Rolf Nilsson, som nu är avliden, är en av många framgångsrika svenskar i sporten.

– Några av jurymedlemmarna ansåg nog att det var mer av en riktig sport än formel 1, säger Hans Jonson.

– Men man ska också komma ihåg att formel 1 var en kontroversiell och ifrågasatt sport på den tiden. Säkerheten var inte alls som i dagens bilar, utan de körde ju runt i rena dödsfällorna. Så det kan också ha legat Ronnie i fatet.

Ronnie Peterson fortsatte att skörda framgångar i formel 1-cirkusen de närmaste åren. Han blev trea i VM 1973 och höll sig med i toppen fram till 1978 då den tragiska kraschen på Monzabanan i Italien kostade honom livet. Det året blev han VM-tvåa postumt.

"Det är sorgligt"

Sportjournalisterna fortsatte att kämpa för Peterson på jurymötena, men utan gehör.

1973 gick NA:s pris till Rolf Pettersson, svensk mästare i orientering, och 1974 till rallyvärldsmästaren Stig Blomqvist. 1976 blev Pettersson världsmästare i stafett och fick priset på nytt.

Det blev aldrig något erkännande från hemmatidningen för Ronnie Peterson, som ligger begravd på Almby kyrkogård i Örebro. Någon kilometer därifrån finns en staty av honom.

– Skam kanske är ett hårt ord. Men det är sorgligt att inte Ronnie fick priset någon gång, säger Hans Jonson.

Rickard Persson

Bilder: Bernt Larsson

Fotnot 1:

Rickard Persson, 55 år, Ludvikason som via Nerikes Allehandas sportredaktion (1990-2008) flyttade till Dagens Nyheters sportredaktion. Texten publicerades i Dagens Nyheter i december 2021.

Fotnot 2:

Numera utses Nerikes Allehandas Guldklocka av tidningens Sportredaktion plus chefredaktören och texten publiceras på Julafton.

Artikelförfattaren Rickard Persson, nu på DN, tillsammans med Nerikes Allehandas tidigare sportchef Hans Jonson, som tycker det är sorgligt att Ronnie aldrig fick Guldklockan.

Idel ädel adel 1978 vid den sjätte och sista Formel 1 tävlingen i Anderstorp. Kung Carl XIV Gustaf och drottning Silvia tillsammans med Sven "Smokey" Åsberg, eldsjelen som tog Formel 1 till den småländska byn Anderstrorp på 1970-talet, och Ronnie, dragplåstret.

En samlad Ronnie inför ett av hans 123 racerlopp, där det blev 26 pallplatser, 10 segrar, 10 andraplatser och 6 tredjeplatser.

Örebro län

RES MÄ OSS
BUSS&TRAFIK.SE

ÖREBRO – SWEDEN

www.busstrafik.se

Prinfo WELINS

 Mäklarhuset®

Örebro Hockey & Örebro Volley

– Intressant, initierat och fullsatt!

Höstens första caféträff hade temat Örebro Hockey & Örebro Volley. Kjell Sunesson kunde, i en fullsatt lokal i Kulturkvarteret, hälsa alla välkomna.

Dagens moderator, Håkan Bågenvik, inledde med att gratulera Örebro Volley till sitt SM-Guld våren 2024.

Vad var motivet till att ni vann ert 11:e guld i år Jonas Håård?

- Vi hade ett starkt lag som vid nyår förstärktes med skicklige amerikanskan Kira Thomsen, vi har hittills vunnit alla matcher under år 2024 inkluderat Supercupen, Grand Prix och SM-Guld.

Malin Lake och Jonas Håård

Hur var känslan att spela finalerna i ett fullsatt Idrottshus med 1700 åskådare?

- Det är ju varje spelare och tränares dröm att få uppleva detta och få dela sin glädje med en entusiastisk och stödjande publik.

Har Svenska Damlandslaget med Isabella Haak och Beachvolleybollens framgångar påverkat Örebro Volley?

- Vi har glädjande fått ett hundratal nya ungdomar vilka vill börja spela volleyboll.

Hur går det att få partners i konkurrens med främst fotbollen och ishockeyn, Malin Lake, marknadsansvarig?

- Vi har ett koncept där vi utöver det gängse erbjuder utbildning och stöd i och genom coaching.

Vad erbjuder ni era partners som ingen annan gör?

- SM-vinst, svarade Malin blixtnabbt.

Örebro Hockey

I mitten på april klev du, Henrik Löfdahl, som klubbikon, in som sportchef under en ovanligt turbulent säsong för Örebro Hockey.

- Det var en stor utmaning för mig där jag fick fullfölja det som var beslutat men samtidigt komplettera inför årets säsong och rikta blickarna långsiktigt framåt.

- Tidigare var mitt uppdrag att genom vår akademi utveckla spelare så att de når vårt SHL-lag. Idag ska jag finna de rätta

Niklas Eriksson och Håkan Bågenvik

spelarna för oss inom hela hockeyvärlden.

Niklas Eriksson, ifjol under en turbulent säsong var du både sportchef och tränare. I vilken roll trivs du bäst?

- Jag trivs bäst i tränarrollen, en roll jag inte frivilligt valde att avsluta. Positivt är att jag som sportchef var ansvarig för de värvningar vi gjort inför årets säsong.

Det blev en intensiv start på årets SHL-säsong med sju matcher på 14 dar. Ni tog 12 poäng av 21 möjliga. Är du nöjd?

- Jag är mycket nöjd med lagets insats. Vi har visat att vi har ett bra grundspel, effektivt spel i powerplay samt två suveräna målvakter.

- Vi är också bra grundtränade vilket visar sig i att vi ofta spelar bra och vinnande i tredje perioden.

Vad arbetar du och laget med under säsongen?

- Vi vill ständigt utvecklas som lag, kan vi få ut 5-10% ytterligare av varje spelare bör vi klara vår målsättning om slutspel, sen kan allt hända avslutade Niklas.

Inför stora applåder avtackades Jonas Håård, Malin Lake, Henrik Löfdahl och Niklas Eriksson med blommor av Kjell Sunesson. En intressant, initierad och fullsatt caféträff var avslutad.

Trivsamt och inspirerande höstresa till Värmland!

En fullsatt buss, med förväntansfyllda medlemmar, lämnade ett regnigt Örebro för att nå "Sola" i Karlstad.

Under resan berättade vår erfarne reseguide Kjell Sunesson, initierat, historik kring såväl Karlstad som Lars Lerin. Vi nådde smidigt klassiska Sandgrund, idag är det forna danspalatset ombyggt till Lars Lerins konstmuseum.

Under någon timme fick deltagarna gå runt och botanisera bland Lerins alla mäktiga konstverk. Imponerande där konstverken från perioden i Lofoten verkligen stack ut i sin prakt.

En god lunch bjöds i Värmlands Museums restaurang innan bussresan gick vidare till Solstadions Sportcenter i stadsdelen Sandbäcken.

Här väntade representanter från Värmlands Idrottshistoriska Sällskap med Anders Borgström i spetsen. Anders började med att berätta om den satsning på över 500 miljoner som Karlstad Kommun, i politisk enighet, gjort på arenor i staden. Satsningen omfattar främst en ny utomhusarena för amerikansk fotboll, fotboll och friidrott, en friidrottshall samt upprustning av bandyarenan.

Anders berättade om nystartade Värmlands "Wall of Fame" där vi fick presenterat storheter som Sven-Göran Eriksson, Toini Gustafsson, Stefan Holm, Kicki Johansson, Johnny Nilsson och Ulf Sterner.

På plats fanns också Håkan Kamp som varit redaktör för boken Värmlands Guld. Boken handlar om när idrotten kom till Sverige och senare till Värmland. Här presenteras också vinnarna av Nya Värmlands tidningens guldmärke åren 1931-2020, motsvarande NA:s guldklocka. Generöst fick vårt Sällskaps ordförande Jan Andersson ta emot en bok som gåva.

Eftermiddagen avrundades med en, imponerande, rundvandring i den i allt genomtänkta Friidrottshallen, betraktad som en av Europas allra främsta.

En trivsamt och inspirerande resa avslutades åter i Örebro.

Fotbollsnostalgi som bäst!

Magnus Höjer, tidigare journalist och TV-programledare från Norrköping, gästade ÖLIS tisdag 12 mars. Med temat "De första fotbollsproffsen" kåserade Magnus inför ett femtiotal åhörare, i en fullsatt klubblokal. Magnus gedigna kunnande kompletterades, exklusivt, av Thomas Nordahls deltagande. Det blev en timmes fotbollsnostalgi som bäst.

Magnus Höjer och Thomas Nordahl

Utgångspunkten var det proffskontrakt som Gunnar Nordahl skrev på den 14 januari 1949 med AC Milan, det första svenska fotbollsproffset i Italien. Övergångssumman var 75 000 kronor och månadslönen 1 500 kronor.

Resan ned till Milano med tåg tog fyra dagar. Väl på plats mötte nära 7 000 Milanfans upp på Centralstationen och bar Gunnar till Hotellet. Efter en blek första halvlek i debutmatchen, där tankarna gick om att återvända till Sverige, gjorde Gunnar målsuccé i en andra halvlek som skulle leda till elva framgångsrika år i Italien.

Magnus gjorde ett TV-program om fotbolls fenomenet Gre-No-Li och besökte Italien tillsammans med Gunnar Nordahl, Gunnar Gren, samt på plats, Nils Liedholm. Vi fick förmedlat hur stor trion var i Italien och vilket storslaget bemötande de fick överallt. Noterbart är att de förde fram ett

Milan, vilka mångårigt levit i skuggan av Inter, till stora och för dess fans oförglömliga framgångar.

Gre-No-Li

Gre-No-Li var trion Gunnar Gren, Gunnar Nordahl och Nils Liedholm vilka spelade ihop i AC Milan 1949-1953. Benämningen gavs av en italiensk journalist efter deras första match tillsammans i Milan. Trion kom till ett efter kriget sargat och stukat Italien. Fotbollsarenan hade under kriget nyttjats som fascistisk exekutionsplats av människor.

Gre-No-Li förde Milan till vinster i ligan och förbi Inter som länge varit den dominerande klubben i Milano och italiensk fotboll, i klubbarnas hundraåriga tvekamp. När de hemförde ligan 1951 var det hela 35 år sedan det senast skedde, år 1916. Enligt ett italienskt uttryck var trion så samspelade att de kunde göra mål "med varandras fötter".

De tre forwardsspelarna ledde innan sin tid i AC Milan Sveriges herrlandslag i fotboll till OS-guld 1948 i London.

Thomas Eklund

Grenoli – Gunnar Gren, Gunnar Nordahl och Nils Liedholm

Fotnot:

Magnus Höjer har skrivit ett tiotal böcker, varav en om Gunnar Nordahl respektive Nils Liedholm. Han har även gjort minnesprogram i TV om de båda samt Gre-No-Li.

ULLMAX®

Initierat, personligt och van der Poel!

Johan Røjler mindes sin skridskokarriär med deltagande i tre OS, samt sin lyckosamma tid som coach för Nils van der Poel inför och under OS i Peking år 2022.

Johan, idag 42 år, växte upp nära Vintersstadion i Örebro. Det gav möjlighet till att under lekfulla former åka skridskor på såväl natur som konstgjord is.

Efter några år flyttade familjen ut till Brunnsgrändet. Avgörande för att det blev skridskor för Johan var en tillfällighet. Johan och en kompis fick se att det bedrevs någon form av träning på tennisbanorna i området. Det var en grupp från SK Winner ledd av tidigare skridskostjärnan Gunilla König.

-Gunilla var avgörande för att det blev skridskor för mig berättade Johan som glädde sig åt att Gunilla fanns på plats vid föreläsningen.

Johan kom på detta sätt med i SK Winners träning vilken vintertid skedde i Toyotahallen. Den var mångsidig och kombinerades med utövande av bordtennis, cykel, fotboll, innebandy, löpning och tennis. Tävlanget i skridsko startade lokalt men nådde snabbt såväl nationell som internationell nivå.

Ett viktigt steg för Johan var att han som ansvarig tränare fick Lars "labbe" Larsson. Gemensamt formade de en träning utifrån frågeställningen, "Hur skulle Johan kunna bli en duktig skridskoåkare". Den omfattande cykelåkning, löpning, styrketräning samt givetvis skridsko i olika former.

- Jag lärde mig att pressa kroppen hårt, på ett allsidigt sätt, vilket gav en grund för min karriär där jag blev både fysiskt och mentalt mycket stark, påtalade Johan.

- Avgörande för min utveckling var när jag år 1994 fick se trefaldiga OS-mästaren från Lillehammer, Johann Olav Koss, åka skridskor i Göteborg. Hans eleganta och effektiva sätt att åka skridsko gav mig en målbild för mitt eget åkande, berättade Johan.

Genombrottet internationellt kom vid Juniorvärldsmästerskapen i USA 1998 där Johan blev sexa på 5 000 meter. Det följdes upp av ett succé-

artat JVM i Finland, år 2000, med tre guld och ett silver, inkluderande ett världsrekord för juniorer på 5 000 meter.

Johan fick som senior delta i hela tre OS, Salt Lake City år 2002, Turin år 2006 och Vancouver 2010. Resultatmässigt placerade sig Johan väl utan att vinna några medaljer.

- Deltagandet vid tre OS som aktiv i OS-byn, med alla aktiva, från de olika idrotterna, är en mäktig upplevelse, mindes Johan.

Efter att avslutat en framgångsrik aktiv karriär med 55 SM-guld blev Johan tränare inom skridskosporten.

Tack vare det framgångsrika samarbetet med dubbla världs- och olympiamästaren Nils van der Poel utsågs Johan till Årets idrottsledare 2022 vid Idrottsgalan.

Johan Røjlers samarbete med Nils van der Poel" finns väl beskrivet i Håkan Bågenviks artikel i Idrottsarvet nr 73, år 2023. Du kan lätt söka den på ÖLIS hemsida – olis.nu.

Staffan Lindeborg gästade ÖLIS årsmöte

TV-profilen Staffan Lindeborg gästade ÖLIS årsmöte onsdag 17 april, inför en fullsatt aula på Örebro City Konferenscenter. Under en timme fick vi initierat och fängslande höra Staffan, med sin behagliga och välkända röst, berätta några axplock ur sitt händelserika journalistliv.

Staffan började som rekordung sportjournalist på Jönköpings-Posten under gymnasietiden. Ett år senare fortsatte han till lokalradion - starten på en 50 -årig vandring i Public Service.

Via Journalisthögskolan i Göteborg i början av 1970-talet, Radio Jönköping och frilansare på Sveriges Radios sportredaktion fick Staffan ett samtal från Göteborg 1979 som förändrade hans yrkesliv.

- Lars-Gunnar Björklund ringde och frågade om jag ville börja på Sveriges då mest dynamiska sportredaktion i Göteborg. Jag sa givetvis ja, men med förbehållet att jag fick bo kvar i Småland.

På redaktionen fanns Lars Gunnar Björklund, Fredrik Belfrage, Leif Larsson och Ingvar Oldsberg. Tipsextra var ju Lars Gunnar Björklunds och redaktionens främsta skapelse som tog Engelsk fotboll rakt in i svenskarnas vardagsrum och gillestugor mellan 1969-1995.

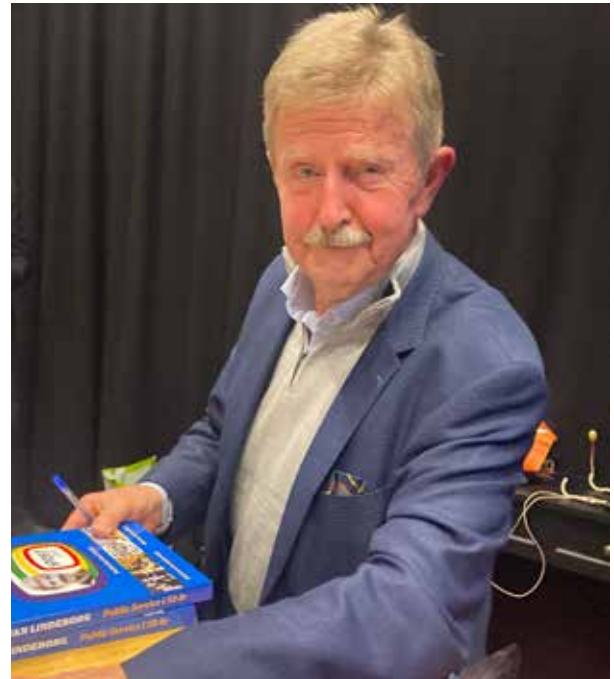
- Jag gjorde flest matcher, 59, på plats som referent i England vilka alla hade miljonpublik i TV. Vi arbetade många gånger under mycket enkla förhållanden, minns Staffan

- I början producerade och refererade vi åt både Radio- och TV sporten, innan jag valde TV, med främst sporterna bordtennis, simning, fotboll, ishockey samt litet tennis.

Det ledde till att Staffan refererade fotboll från VM i Italien 1990 till VM i Brasilien 2014, där naturligtvis VM-bronset 1994 stack ut.

Som bordtenniskommentator blev Staffan ikonen Bengt Grives kronprins. Ett av Staffans allra största ögonblick under de 50 åren var det smått otroliga VM-guldet i lag vid bordtennis-VM i Dortmund 1989, svensk seger med ofattbara 5-0 mot Kina, lett av fenomenet J-O Waldner.

Ett annat fenomen är Sarah Sjöström som

Staffan följde redan från hennes första EM vinst som fjortonåring år 2008.

- Det blir intressant att följa Sarahs genomtänkta satsning inför sommarens OS i Paris.

Totalt bevakade Staffan 15 olympiska spel och lika många världs- och europamästerskap i fotboll.

- Viktigast i jobbet har varit att vara minutiöst väl förberedd inför stora matcher och mästerskap. På plats har jag haft många skickliga bisittare som Bengt Baron, Jan Blomqvist, Glenn Strömberg, Maria Wallberg, Thomas Wernersson, vilka idag är mina vänner.

- När jag ser tillbaka är jag oerhört tacksam för de 50 åren. Jag fick nära följa ett antal idrotter med stora internationella framgångar, vilka lockade många TV-tittare.

- Lennart Hyland var den första och stora förebilden, Lars-Gunnar Björklund den som lockade mig till TV och Göteborg, Fredrik Belfrage fick mig att växa som kommentator och programledare samt Tommy Engstrand den som inspirerade mig på Radiosporten avslutade Staffan.

Thomas Eklund

ica .se

PUTS & TEGEL

SEDAN 1970

**HELA ÖREBROS
ÅRSKORT!**

ÖLIS visade upp sig på Café Skogen och Sällskapet Gamla Örebro

Café Skogen

ÖLIS hade under juni månad en mindre skåputställning på Café Skogen. Cafeét är beläget vid Glomman, i en mycket naturskön omgivning.

Vi presenterade vår verksamhet genom ett stort antal bilder samt delade ut foldrar om Eyraivalen/Behrn Arena och Nora-Anna.

Café Skogen är välbesökt där en kopp kaffe tillsammans med världens mest prisvärda räksmörgås - 70 kronor lockar. Våfflorna är också mycket omtyckta.

Öppet Hus

Sällskapet Gamla Örebros Öppet Hus, lördag 12 oktober i Hantverkshuset, lockade många besökare. Detta år skedde en samverkan med ÖLIS och vår arbetsgrupp för det Digitala Museet.

Utöver ett antal bokbord visades två filmer med idrottstema. De presenterades av Anders Edh från ÖLIS och Göran Lindhé från SGÖ.

-Det blev en mycket positiv dag och vi ser fram mot ett fortsatt gott samarbete med Sällskapet Gamla Örebro, sammanfattade Sven-Göran Gustafson, från ÖLIS arbetsgrupp för det Digitala Museet.

Bakom rubrikerna

Ett glatt gravöl för sportjournalistklubben

I slutet av februari gick Örebro läns Sportjournalistklubb i graven. Klubben, som Nerikes Allehandas då blivande sportchef Hans Jonson åter fick liv i 1969, när han kom till Örebro från en karriär på Svenska Dagbladet, har fört en tynande tillvaro de senaste tio åren. På bonnspråk hade klubben legat i träda.

Så nu fick jag och mina gamla vänner och kollegor Kenneth Johansson och Henrik Brändh i uppdrag att fixa en avslutningsfest.

Den första Sportjournalistklubben startades i Örebro 1938. Men som skrivet förde den en tynande tillvaro på slutet när kända sportredaktörer som Hans och Olle Åkerberg på NA samt Expressens Pelle "Jack" Jacobson på nytt fick igång verksamheten 1969. Sportskrivarprofiler som Ola Hellstrandh, Berth Lindlöf, "Knubben" Ahlberg, Rune Karlsson, Jan Pargell, Pelle Svensson och Jens Bennysson är några som också passerat revy. Tabelloraklet Folke "Tabell" Gustafsson är en annan liksom tv-sportens Agne Jälevik och Jane Björck.

Tänk vad roligt vi hade på 1970 och 80- och

90-talet. Vårfe스터 i Sommaro med hemliga gäster och tipspromenad med svåra Svartåfrågor. Julfe스터 på Margaretas Festvåning med entertainern Ola Hellstrandh i toppform.

Men nu är det slut på gamla tider. Nu ska hela rasket bort. Det finns bara en sportredaktion kvar i länet.

Men kul att så många, drygt 20 gamla sportskrivarprofiler, kom från när och fjärran. En av dem var Lotte Vongsen, tidigare på Nerikes Allehanda och länets första kvinnliga sportjournalist. Den glada småländskan var oblyg och rapp i repliken. När hon klev in i ÖIK:s omklädningsrum i slutet av 1980-talet skyndade sig grabbarna att skydda manligheten. Varpå Lotte sa med ett leende; Lugn, grabbar, jag är vegetarian ...

Fotnot: Jag var själv kassör i klubben under drygt 20 år. Ärvde en handkassa på några hundra när Agne Jälevik flyttade till TV-Sporten i början av 1980-talet. Pengarna förvarade han i en plastburk för sega råttor ...

Håkan Bågenvik

Sportskrivarprofiler i länet från förr - och idag. Fr. v. Niclas Andersson, Lasse Hellstrandh, Fredrik Carlsson, Henrik Brändh, Håkan Bågenvik, Jorma Maksimov, Kenneth Johansson, Per Gustafson, Stellan Norén, Rickard Persson, Pelle Svensson, Krister Linnér, Håkan Norén. Främre raden fr.v. Lasse Wirström, Lotte Vongsen, Hans Jonson och Bernt Larsson.

Kjell Sunesson och Lasse Hellstrandh mindes!

Kjell Sunesson

I vår klubblokal berättade Kjell Sunesson, tisdag 17 september, minnen ur sitt omfattande och intressanta Idrottsliv.

Kjell växte upp i Kalmar där han utövade ett flertal idrotter. Efter studier vid

Kjell Sunesson

GIH, där han träffade sin blivande hustru Laila, blev det tre sejourer i tre städer. Norrköping fem år, Kramfors två år och Växjö två år, där Kjell kombinerade idrottsläraryrket med tränarjobb inom ishockeyn.

År 1978 skedde en flytt till Örebro. Tillsammans med Bosse Ahlén fick Kjell tränaransvaret för ÖIK:s ishockeylag under år 1979/1980. Det sammanföll med att "miljonkedjan", Martin Karlsson, "Krobbe" Lundberg och Hardy Nilsson, värvades till klubben. Trion producerade tillsammans 500 poäng på 90 matcher.

Efter att avslutat sina tränaruppdrag deltog Kjell i Örebro Läns Ishockeyförbunds styrelse som ordförande. Det var under en expansiv period för svensk ishockey där det propagerades för och byggdes Ishockeyhallar. I vårt distrikt kunde Kjell, med stolthet, inviga ishallar i Hallsberg, Hällefors, Kumla och Lindesberg.

Utöver sin ledargärning inom ishockeyn har Kjell haft ansvar inom Örebro City Marathon, O-ringen, 10-mila samt varit ordförande i Almby IK.

Civilt har Kjell också varit mångkunnig och verkat som Gymnastikdirektör, lärare och prefekt på Örebro Universitet, arbetat på Riksidrottsförbundet samt som vd på Mosjö Golf och Country AB.

Inom Sällskapet ansvarar Kjell för aktiviteterna Wall of Fame och Kvinnors Idrott.

Ola Hellstrandh

Med temat "Vi minns Ola Hellstrandh" föreläste Lasse Hellstrandh, brorson till Ola, inför en välfylld klubblokal tisdag 22 oktober. En föreläsning med bildspel, foton och videos om och med Ola.

Lasse Hellstrandh

Ola växte upp i Väst-anfors där det främst blev bandy och friidrott, han var en duktig sprinter. Efter flytten till Örebro, 1935, hamnade Ola i KFUM. Nu fick Ola jobb i herrekiperingsaffär där hans eleganta klädstil kunde utvecklas, Ola var oftast klädd i fluga.

Men det är som journalist många minns Ola. Först på Örebro Dagblad och därefter på DN och Svenska Dagbladet, samt avslutningsvis med uppskattade krönikor i Länsposten. När journalisterna bevakade olika arrangemang så ringde de in sina artiklar till tidningen genom att muntligt "diktera" dem. Det skedde, många gånger utan något skrivet manus, här var Ola en mästare.

Ola ledde de enormt populära "Trivselkvällarna i Stadsparken" vilka under 1950-talet samlade över 20 000 åskådare.

Engagemanget i KFUM friidrott ökade där Ola hade många roller och tidigt blev anställd. Särskilt minnesvärda är de internationella idrottsgalor i friidrott vilka Ola ansvarade för, på Eyravallen och Örnros.

Många minns Ola körande sin svartvita DKW i Örebrotrafiken. Lasse kom med det sensationella avslöjandet att Ola i själva verket hade två DKW:s. Ola kunde plocka nödvändiga reservdelar från den icke nyttjade bilen.

Ola Hellstrandh var en mycket idrottskunnig berättare, ledare, intervjuare, speaker, och journalist. Men också en skicklig auktionist, programledare, karikatyrtecknare, kåsör, dikt- och sångskrivare samt DKW-ägare.

elPROFILEN

**Länsförsäkringar
Bergslagen**

**INDUSTRIHANDEL
I SVERIGE AB**

En nostalgisk, trivsamt och somrig idrottsvandring!

I strålande sol kunde en Idrottsvandring i Hästhagen genomföras tisdag 21 maj. Glädjande och imponerande deltog över 80 medlemmar i vandringsgruppen. Starten skedde med en fika vid Hästhagens café, vid badet. Direkt visade det sig, runt borden, att i stort sett samtliga deltagare bar på många egna minnen av Hästhagen.

Kjell Sunesson hälsade alla välkomna och berättade om allt positivt som idag händer på Hästhagen och Karlslundsområdet.

Särskilt hyllades två av deltagarna, vilka sannolikt bäst upplevt tiden vid Hästhagen, från 1940-talet, Ingvor Dahlen och Harriett Lindh, med blommor. Båda framstående aktiva och ledare inom AGF.

Ingvor Dahlen och Harriette Lindh

Efter att introducerat dagens guider Thomas Eklund och Lasse Hellstrandh påbörjades vandringsgruppen till AGF:s Sommarhem, KFUM:s Strömsnäs och ÖSK:s Strömsborg.

Första stoppet var vid AGF:s Sommarhem. Här delades deltagarna in i två grupper. Den ena gick in i huset där Lasse Hellstrandh visade bilder och filmer från Strömsnäs, som KFUM övertog 1917 och drev fram till 1968. Den andra gruppen informerade Thomas Eklund om Sommarhemmets och gymnastikens intressanta historik, från 1938 fram till idag. Kvar finns huset, kallat "Kåken", bastun, ställning för ringarna samt sågspångsgropen där gymnasterna landade. Därefter bytte grupperna med varandra.

Nästa stopp blev vid resterna av Strömsnäs där minigolfbanan, basket-, fotboll- och tennisplanerna kunde skönjas. Även rundbanan för löpning finns kvar i delar. Den pampiga byggnaden revs redan år 1971. Många av deltagarna hade minnen av hur de cyklade ut och deltog i de idrottskolonier KFUM arrangerade under 1950- och 1960-talet.

Sista stoppet skedde nere vid Svartån, mitt emot Strömsborg. En byggnad som är under renovering men inom kort kommer att öppnas för allmänheten som café och restaurang. Strömsborg var ÖSK:s Sommarhem under åren 1948-1967. Thomas Eklund informerade om vad som skett på Strömsborg denna tid. Till stor hjälp var den gästbok som finns, väl speglade vad som skett.

Kjell Sunesson avslutade vandringsgruppen med att tacka guiderna Thomas Eklund och Lasse Hellstrandh samt deltagarna efter en nostalgisk, trivsamt och somrig idrottsvandring.

Lasse Hellstrandh och Thomas Eklund

Olle Möller

- Mästare, Mytoman, Mördare...?

Olle Möller föddes 1906 i Iron Mountain, Michigan, USA. Familjen flyttade i Olles unga år till Örebro och Sverige. Han blev en framstående idrottare. Men hans liv kom också att handla om något helt annat.

Olle började sin löparkarriären i IF Start i Örebro och boxarkarriär i Örebro SK. Vid tjugofyra års ålder flyttade han till Stockholm och tävlade för IF Linnéa. Med stöd av klubben fick han arbete som chaufför vid Grönwalls bryggeri, något som kombinerades med en egen potatisgrossiströrelse.

Olle Möller var ofta medaljör vid SM-tävlingar under sin långa karriär. Det var främst i terränglöpning, men några av medaljerna kom såväl individuellt som i lag på 10.000 meter. Under perioden 1926–1939 var han varje år, med undantag för 1932, på SM-pallen! Det blev 11 guld (varav 3 individuellt), 10 silver (2) och 5 brons (4). Hela 26 medaljer varav 20 i terränglöpning! Utan tvekan var Olle Möller en framstående idrottsman vid denna tid, som förtjänade sin plats i historien! Men eftermälet kom att bli så mycket dystrare.

I början av december 1939 försvann en liten flicka i Stockholm. Det var Gerd Johansson, blott tio år gammal. En kort tid efter försvinnandet hittades hennes kropp vid Lötsjön i Sundbyberg. Skändad, mördad! Mordet väckte stor uppmärksamhet i hela landet. Och uppmärksamheten blev än större när en välbekant idrottsman snart fanns i kretsen av intressanta namn. Det var Olle Möller! Indiciekedjan blev lång – men inte ramstark. Möller fälldes, trots bristen på teknisk bevisning, för mordet.

1955 hade 5-åriga Kerstin Blom mördats och även om Möller hade vattentätt alibi denna gång så viskades det flitigt om att den nog var han. Såväl detta som andra faktorer bidrog till att han flyttade tillbaka till sina hemtrakter i Örebro – det var där han var uppväxt och hade påbörjat sin idrottskarriär. Och här ville han leva ett tillbakadraget liv – men ödet ville annorlunda.

Försommaren 1959 försvann en kvinna från Örebro-trakten. Rut Lind var vid försvinnandet 33 år och det var strax efter ett besök på sjukhuset i Örebro som hon saknades. Även denna gång

hamnade Möller i händelsernas centrum och åter byggdes en indiciekedja upp. Och ånyo blev Möller mot sitt nekande och utan teknisk bevisning fälld för mord.

Så Olle Möller, den mångfaldige SM-medaljören, fick aldrig någon upprättelse. Han förblev dömd för två mord – han nekade intill sin död 1983 till båda.

Leif GW Persson uppfattar att fallet Olle Möller hör till de största i den svenska kriminalhistorien, men nöjer sig ändå med orden

- Jag är lite kluven.....

Olle Möller var ofta yvig med sanningen och uppkäftig gentemot polisen. Han var en mytoman och det fanns många från hans aktiva tid som tyckte att han ofta uppförde sig som en skitstövvel..... men mördare.....???? om motsatsen.

Artikeln har skrivits av Anders Borgström och publicerats i Värmlands Idrottshistoriska Sälls-kaps tidning Visaren. Delar av texten har av redaktionen anpassats för läsarna av Idrottsarvet.

ÖLIS årsmöte

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällsks årsmöte genomfördes onsdag 17 april 2024 i en fullsatt samlingsal vid Örebro City konferenscenter.

Mötet inledes med att ordföranden Jan Andersson gav en tillbakablick av det gångna årets omfattande aktiviteter.

Caféträffarna har haft olika teman "Handbollsprofiler från länet", "Från BK Forward ut i fotbollsvärlden", "Vi som var bäst 1999", "Eyravallen/Behrn Arena 100 år", "Örebro – Hockeystaden", "Bandyprofiler" och "Örebro och Idrottens utveckling under 150 år".

Idrottsminnen har skett med deltagande av Anders Adamson, Sven Göran Gustafson, Humbugs, Ola Ljungberg och Arvi Taaler. Idrottsminnen med Jan Andersson, Petter Grundell, Rolf Hallgren, och Jonas Lindgren.

Höstresan gick till Noratrakten med besök vid Nora Annas Gårdscafé.

Till ordförande för mötet valdes Ulf Geijhammar och till sekreterare Kerstin Pedro.

Jan Andersson omvaldes till ÖLIS ordförande. Avseende ledamöter för två år omvaldes Thomas Eklund, Kerstin Pedro och Björn Reineborg.

Som revisorer omvaldes Göran Davidsson, Stig Wallinder samt Karl-Henrik Uhr, suppleant.

Rolf Hallgren lämnade valberedningen efter 15 år.

Till valberedning omvaldes Ulf Marcusson och Mats Öhman samt nyvaldes Gudmund Knutsson efter avgående Rolf Hallgren.

Vår hedersordförande Rolf Hallgren lämnade valberedningen efter att ha varit ledamot i femton år och dessförinnan varit ordförande i ÖLIS-styrelsen under nio år.

Sportfrågor

I detta nummer har vi tagit med citat sammanställda av Idrottsarvets tidigare frågeexpert Ale.

Vem och vilken idrottslig händelse tillskrivs följande referat/yttrande?

- A. "Ursäkta att jag skriker, men jag måste göra det!"
- B. "Jag tror jag smäller av!"
- C. "Åtta och nittio, åtta och nittio, åtta och nittio!"
- D. "Den glider in i mål, den glider in i mål!"
- E. "Nej här kommer de som jagade ulvar."
- F. "Han tittar inte var han slår bollen, jag tror inte det är sant!"
- G. "Japaner, japaner, japaner!"
- H. "Titta noga nu gott folk, hur han hoppar, hå, hå, hå!"
- I. "Jag blev alldeles darrig."
- J. "De é svårt att förklara för den som inte begrip."
- K. "Denna underbara flicka!"
- L. "Det ser mörkt ut på Kameruns avbytarbänk."

Svaren hittar du på nästa sida!

Höstens resterande program

Onsdag 6 november

Idrottsminnen - Annika Grälls

Klubblokalen - kl 15.00

Tisdag 19 november

Lars-Erik Uneståhl – Mental träning

Kulturkvarteret - Akustiken - kl 15.00

Tisdag 3 december

Idrottsminnen - Rolf Gunnarsson

Klubblokalen - kl 15.00

Fredag 13 december

"Berättelsen om Örebrogymnastiken" -

Luciatablå

Kulturkvarteret – Volymen - kl 15.00

Lars-Erik Uneståhl

Svar på sportfrågorna

- A. Lars-Henrik Ottosson via radio Luxemburg, 26 juni 1959, efter att "Ingo" vunnit VM-titeln i tungviktsboxning på knockout mot Floyd.
- B. Katarina Hultlings ord efter Lag Anette Norbergs OS-guld i curling för damer i Vancouver 2010.
- C. Sven "Plex" Pettersson sedan Bob Beamon slagit världsrekord i längdhopp vid OS i Mexico 1968.
- D. Lennart Hyland vid VM-finalen i Colorado Springs 1962 då Nisse Nilssons segermål gled in i tom Kanadakasse.
- E. Arne Hegerfors om klungan av cyklister vilka jagade den blivande guldvinnaren Bernt Johansson i landsvägsloppet på cykel vid OS i Montreal 1976.
- F. Staffan Lindeborg om Jan-Ove Waldners vinnande kontring med en forehand, vänd med ryggen mot motståndaren Ryu Seung Mins vid OS-semifinalen i Athen 2004.
- G. Sven Jerrings klassiska referat från Sveriges förlustmatch mot Japan, 2-3, vid OS i Berlin 1936.
- H. Sven "Plex" Pettersson om Dick Fosbury, den förste hopparen som framgångsrikt hoppade med ryggen mot ribban och gav namn till "Fosbury-floppen". Fosbury tog guld, med 2,24 cm, vid Mexico OS 1968.
- I. Jacob Hård efter OS-guldet i stafett på skidor, 4x10 km, i Vancouver 2010.
- J. Ingemar Stenmark till Tommy Engstrand vid en av många intervjuer.
- K. Toivo Öhmans ord, gråtande, sedan Ulrika Knape "satt" sitt sista hopp och tagit guld i simhopp vid München OS 1972.
- L. Arne Hegerfors under fotbolls-VM 1990 i Italien.

Arne Hegerfors, citatens mästare.

Berättelsen om Örebrogymnastiken - Traditionsenlig Luciatablå

Fredag 13 december kl 15.00 sker årets sista Caféträff. Temat är "Berättelsen om Örebrogymnastiken" med Thomas Eklund som moderator. Traditionsenlig luciatablå med lucia, tärnor och stjärngossar från Pops Academy-Karl Johan skolan. De kommer i ljuv stämsång framföra de välkända sångerna vi så gärna hör inför julen. Se särskild inbjudan.

Samarbetspartners

Örebro län

ULLMAX®

WALL of FAME

Dagmar Andersson

Agneta Andersson

Tord Andersson

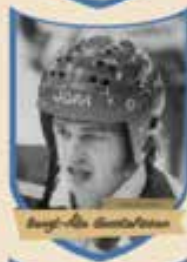
Olov Bergmark

Olof Bengtsson

Görel Pers

Bengt-Olof Gustafsson

Harold Gustafsson

Lena Maria Nyman

'Aure Aure' Larsson

Anna Lindberg

Karin Lindström

Gösta Nilsson

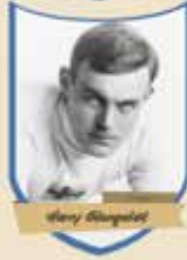
Torbjörn Nyman

Emma Nilsson

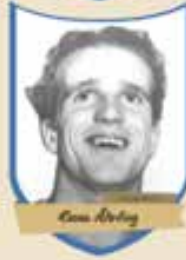
Karin Olofsson

Harry Bengtsson

Gösta Olofsson

Lena Olofsson

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Besöks- & postadress:
Järntorgsgatan 3, 703 61 Örebro
E-post: idrottshistoriska@telia.com
www.olis.nu